

ÄR DET FÖR VÅR EGEN
SKULL VI MATAR
SMÅFOGLARNE?

Leksands Fågelklubb

INFORMATIONSBLAD Nr 1 . 1979

VÄLKÖMNA ALLA NYKÖMLINGAR!!!

Gun-Britt Quicker
Ingemar Blomqvist
Jan Lindqvist
Henry Pollak
Anders Lisskar
Ing-Marie Eriksson
Bengt Liss
Lennart Backhans
Erik Goth
Uno Back
Mats Åfreds
Lars Renholm
Nils Pers
Gunnar Fernqvist
Peter Karlsson
Helene Hallgren
Anita Thörner
Christina Medin
Endre Bergström
Joakim Bergström
Gunnar Ingridz
Åke Jonsson
Robert Marcus
Barbro Blomqvist
Bengt Fältman
Dennis Hansson
Eva-Lotta Hansson
Inga-Liss Hansson
Laila Gottlow
Anders Silfverin

Erik Lundback
Kerstin Lundback
Olle Lundback
Göte Westman
Hans Haglund
Urban Larsson
Bertil Hellström
Gun Renholm
Tore Rosendahl
Kalle Ekholm
Klas Collin
Lena Collin
Bertil Daniels
Birger Leek
Karin Påvels
Bertil Jonsson
Endre Bergström
Monika Fredriksson
Håkan Karlsson
Martin Kniph
Ulf Davidsson
Åsa Davidsson
Annika Davidsson
Thomas Davidsson
Sture Davidsson
Ann Wiklund
Ulf Rydell
Åsa Rydell
Mattias Gottlow
Arvid Helsing

Omslagsfoto: BLÄMES
Foto: Gunnar Lind

Leksands Fågelklubb

FÅGELKLUBBEN ÄR EN OBEROENDE FÖRENING SOM VERKAR FÖR SKYDDET AV VÄRDEFULLA FÅGELLOKALER I LEKSAND MED OMNEJD SAMT ATT SPRIDA INTRESSET OCH FÖRSTÅElsen FÖR DJUR OCH NATUR.

FÖRENINGEN HAR BL.A. ENGAGERAT SIG FÖR ATT VÄRNA OM LIMSJÖNS FRAMTID. ETT STORT ANTAL FÅGELHOLKAR SÄTTES ÄRLIGEN UPP OCH DE ÖVERVINTRANDE FÅGLARNA STÖDUTFODRAS.

FÅGELKLUBBEN GENOMFÖR ÄRLIGEN ETT FLERTAL EXKURSIONER, ÄR STARKT ENGAGERADE I SKOLORNA, ARRANGERAR FILMAFTNAR OCH GER UT DENNA TIDNING MM. MM.....

VI BEHÖVER ETT STARKT STÖD FRÅN ALLMÄNHETEN OCH HOPPAS ATT DU VILL BLI MEDLEM I VÅR FÖRENING. VÄLKOMMEN!!

<u>MEDLEMSAVGIFTERNA ÄR</u>	VUXNA	25 KR/ÅR
	STUDERANDE	10 "
	FAMILJEMEDLEM	10 "

AVGIFTEN SÄTTES LÄMPLIGEN IN PÅ BANKGIRONR 456 - 4373

FÖR DENNA AVGIFT FÅR DU BL.A. DENNA TIDNING, SOM GES UT MED 4 NR PER ÅR. I DENNA KAN DU LÄSA OM EXKURSIONER, FILMAFTNAR OCH OM VAD ÖVRIGT FÅGELKLUBBEN HAR ATT ERBJUDA.

<u>STYRELSEN 1979:</u>	STAFFAN MÜLLER, ordf.	TEL: 332 95
	ANITA LAGERQVIST, sekr.	102 24
	KJELL WALLBERG, kassör	127 95
	ROLF TROENG, ledamot	405 45
	INGEMAR UDD, "	127 82

LARS-ERIK OLSSON, TEL 125 52 ÄR SAMMANKALLANDE I VALBEREDNINGEN. I REDAKTIONEN FÖR TIDNINGEN FINNER DU CONNY HANSSON, TEL 108 20 SAMT ANITA LAGERQVIST OCH STAFFAN MÜLLER.

VILL DU VETA MERA KAN DU TA KONTAKT MED NÅGON AV OSS!!!

DUVHÖKEN FRIDLYST

Så har äntligen Duvhöken blivit fredad enligt lag. Den jakttid på Duvhök som tidigare fanns har alltså försvunnit. Den nya lagen, som trädde i kraft den 1 januari 1979, är trots allt ett bräckligt skydd för fågeln.

Den s.k. skyddsjakten finns fortfarande kvar. Med detta menas att den som föder upp höns, fasander eller annat vilt som kan skadas av Duvhöken, äger rätt att inom 200 meter från uppfödningstället, fånga och döda höken. Det är synd att denna regel finns kvar. Det är ju allmänt känt att 200 meter kan tänjas ut till kilometer.... Vem går med måttband och kollar om höken skjutits inom föreskrivna gränser? Sen är det också en annan fråga om höken, som passerade uppfödaren, hade för avsikt att ofreda fasanerna eller ej.

Det pågår f.n. undersökningar om Duvhökens vanor. På Grimsö forskningsstation finns det Duvhökar som försätts med radiosändare. Zoologer studerar dygnet runt hökens beteenden, bytesval och rörelser. Det skall bli intressant att så småningom läsa den rapporten. Risken är väl att Grimsöhökarnas bytesdjur i stor utsträckning kommer att vara hönsfågel och ekorre. Därmed får de jägare som är emot fridlysningen vatten på sin kvarn och de glömmar att en stor del av hökstammen bebor kulturlandskapet och nästan uteslutande lever på duvor och kråkfågel.

Vi fågelvänner bör inta följande attityd gentemot jakten på fågel.

"Alla de fåglar, som naturligt och av tradition utgör den svenska fågelfaunan, skall vara fridlysta. Vi är skyldiga att se till att inga ingrepp i naturen blir av sådan omfattning att vissa arter blir hotade till sin existens. Vi får inte heller, genom exempelvis felaktig sophantering, som gynnar vissa kråkfåglar och vitfågel, tillskapa onaturliga näringskällor som gör att vissa fågelarter expanderar så att andra arter trängs undan. D.v.s. de mänskliga ingreppen i naturen måste begränsas till att ge endast små och kortfristiga förändringar i fågelfaunan. När dessa mål är uppnådda kan fågeljakt komma ifråga.

Eftersom t.ex. hönsfågeljakten är förknippad med tradition och levnadssätt på landsbygden, bör den få finnas kvar. Avskjutningen skall då baseras på det antal hönsfåglar som finns kvar sedan dess naturliga fiender, bl.a. Duvhöken fått sin andel."

Staffan Müller

DUVHÖK
Foto: Gunnar Lind

På 1920-30-talet användes Limsjön för Leksands IF:s bandymatcher. Vid ett tillfälle påstod några Tibblepojkar, som var utan pengar till entréavgiften på 25 eller 50 öre, att matchen spelades på "fars limsjö-tjäg (område)", varför "vi måste gå in gratis" - som också medgavs av den hyggelige kassören. Det var dock ej så säkert att "fars tjäg" låg just där matchen spelades.

Knis Karl

GULSPARVEN

Gulsparven är en vanlig, ofta sedd fältsparv. Den känns lätt igen på sin strimmiga gul-blå-bruna dräkt. Huvudet går i gult och övergumpen skiftar i rödbrunt. Lätet är ett 7-stavigt " *ett-två-tre-fyr-fem-sex-sjuuuuu*" Ibland hörs ett stillsamt *styff*.

Gulsparven föredrar att häcka på marken, men någon gång kan den också bygga bo i en buske. Det är gjort av torrt gräs, verkar litet "sladdrigt" och fodras med smala strån och rottrådar. Omkring 5 ägg lägges. De är vita och brunt eller mörkt tecknade med prickar och snirklar. Ofta lägger Gulsparven två kullar.

Fågeln äter mest spannmål. Den kan ses i stora flockar på stubbåkrar och upplöjda sädesfält, under vår och höst. Vintertid kommer den gärna till fågelbordet för att äta havre. Den kryper någon gång upp i kärvarna, men vill helst hålla till på marken.

Under 50- och 60-talen höll Gulsparven på att försvinna från den svenska faunan. Från att tidigare ha varit en mycket vanlig fågel decimerades den starkt under den mörka period i vår historia då vi använde kvicksilverföreningar som betningsmedel i utsädet.

Under senare år har kvicksilvret ersatts av andra bekämpningsmedel och Gulsparven har snabbt återhämtat sig och är åter en av våra vanligaste småfåglar.

Detta visar något av hur lätt det är att ställa till en katastrof ute i naturen. Det visar också hur lätt det är att återställa ordningen.

ORRSPEL

Orrspel är en fantastiskt skön upplevelse som borde få upplevas av flera.

Tupparna samlas mycket tidigt på morgonen, när det fortfarande är mörkt och spelar ibland tills solen varit uppe i flera timmar. Efter markspelet spelar orrtupparna från trädtoppar och de hörs då mycket långt. De spelar varje morgon i flera veckor, mest i april.

Hönorna är med i spelet cirka en vecka - s.k. "hönsveckan", som infaller i månadsskiftet april - maj. Orrhönorna kommer till spelplatsen för att bli parade. Vid den här tiden står spelet på sitt maximum. Tupparna spelar som aldrig förr..... Hönorna är betydligt vaksammare och försiktigare än tupparna på spelplatsen.

Efter spelperioden har tupparna gått ner i vikt och måste ägna närmaste tiden åt att äta upp sig igen. Hönorna däremot har, om vintern inte varit för sträng, ätit sig feta för att klara av den flera veckor långa ruvningen och omvårdnaden av ungarna.

Det är oftast besvärligt att iordningställa ett gömsle eller koja vid ett orrspel. Om gömslet eller kojan ska stå i mer än en dag krävs dessutom markägarnes tillstånd!

Enklaste sättet att få uppleva ett spel är att först gräva undan mesta snön på en plats 50-100 meter ifrån spelplatsen. I gropen lägger man förslagsvis en filt, sedan ett liggunderlag och sist en dunsovsäck. Framför spänner man upp ett kamouflage-nät mellan några myrtallar eller käppar. Fördelarna är att man slipper frysa och har dessutom fri sikt runt om. Kikaren skall naturligtvis vara med!

Man bör vara klar med förberedelserna vid 02.00-tiden. Slagugglan och orren trivs i samma biotop och det är därför inte ovanligt att få höra även slagugglan ropa i natten i väntan på orrspelet. Det är lättast att ta sig fram till platsen om man utnyttjar de dagar det är skare.

Sören.

GULSPARVEN, en jordnära fink
Foto: Gunnar Lind

En kylig och vintrig decembermorgon samlades några fågelklubbare för att åka till Nils Pers och Gunnar o Hans Ingritz. Några och några, ja vi blev ca 30 medlemmar som kom iväg på denna intressanta utflykt. Vi fick se flera rovfåglar på riktigt nära håll.

Nils Pers berättade om fågelholkar av olika typer samt visade oss bl.a. en Hökuggla, Fjällugglor och en Bivråk som brutit vingen.

I en voljär en bit ut i skogen fanns en Kungsörn som nyligen opererats. Den hade tidigare hotats av svätdöden, eftersom den svält ett ben, som satt sig på tvären i krävan och stoppade matsmältningen. Efter en lyckad operation och en välskött konvalescens hade den nu repat sig och var färdig att återförenas med friheten.

Gunnar o Hans Ingritz visade oss sedan två vackra Uvpar ingående i den berguvsprojekt som Dalarnas ornitologiska förening bedriver. Detta utplanteringsarbete har pågått i ca 15 år. Hittills har ett 20-tal buruppfödda ungar frigetts. Flera av dessa har givetsvis dukat under, men några har klarat sig fint och har själva gått till häckning i vilt tillstånd och också fått flera ungar på vingar.

Uvprojektet är en mycket lovvärd satsning som Fågelklubben beslutat att stödja.

Det ligger självklart i vårt intresse att vi åter skall ha möjlighet att få höra Berguvhoande från de berg som tidigare varit bebodda men vilka sedan många år stått tomma av en eller annan anledning. Det tidigare största hotet mot denna väldiga fågel, kvicksilverbetningen har ju avvärijts. Självklart kommer nya hot att spela dessa fåglar stora spratt, stordriften i skogen, biocider etc... Det är ju avigsidor som vi och vår förening har att bekämpa.

MEDLEMSAVGIFTEN

En vädjan till alla gamla medlemmar som glömt att betala medlemsavgiften att snarast lösa nytt medlemskap i fågelklubben. Vi behöver så väl allt stöd vi kan få och vill veta hur mycket pengar vi kommer att kunna röra oss med.

Betala över	Bankgiro	456-4373
	eller	
	Postgiro	4382634-6

Jag sitter väl dold i mitt gömsle 100 m från Fiskgjuseboet. Tre morgnar i följd har jag gjort det utan resultat, men i natt har Han kommit. Fiskgjusehannen, den störste av våra rovfåglar näst Örnarna, sitter majestätiskt i den höga botallen och blickar ut över sina jaktmarker. Solen stiger sakta upp i öster, och gjusen låter höra sitt klagande låte pji-pji-pji-pji. Kanske är det förändringen i bomiljön som föranleder hans klagolåt. Under hans bortvaro vinterhalvåret har motorsågarna skövlat hans domäner till egenkännlighet. Kvar finns i stort sett endast botallen. Redan förra sommaren under pågående häckning började skogsmaskinerna och motorsågarna skövligen kring botallen.

Häckningen misslyckades följdligt och Fiskgjuseparet ficke ensamt företa flyttningen till varmare trakter. Kanske föranleds klagolåtarna av längtan efter honan som ännu inte anlänt. Har något hänt under övervintringen vid Medelhavet eller i Afrika? Har hon kanske förolyckats eller skjutits under återflyttningen? En del jägare har en förunderlig hatiskhet till alla kroknäbbar i fågelvärlden och den under hela året fridlysta Fiskgjusen blir många gånger deras byte. Antagligen är det i dessa fall oförmågan att kunna skilja på rovfågelsarter som är anledningen för säkert vet även ganska oerfarna jägare att Fiskgjusens föda huvudsakligen består av fisk.

EN VECKA SENARE.....

Fiskgjusehonan har förenats med sin väntante hanne och påbyggnaden och förbättringen av det gamla boet påbörjas direkt. De gör långa flygturer tillsammans och hämtar sitt bomaterial, som består av stora grenar och kvistar. Man häpnar över precisionen och styrkan i deras agerande vid dessa tillfällen. Morgon, middag och kväll kan man se dem nere vid sjön, ryttlande, stillastående liksom upphägda i ett snöre i luften, spanande efter fisk. Plötsligt, några svepande vingslag på låg höjd, en dykning ner i vattnet, och fisken sitter fast i de vassa klorna. Det är inte ofta Fiskgjusen missar sitt byte, men ibland händer det att han valt ett för stort byte och inte orkar lyfta från vattenytan igen. Man har påträffat döda gjusar, som gått en kvalfyllt drunksdöd till mötes på detta sätt. Drunksdöden och tjuvskyttarna är nog inte Fiskgjusens största fiender. Värre är nog då den smygande biocidfaran på häckningsplatserna, men kanske framförallt på övervintringsplatserna i sydligare nejder.

HÄCKNINGEN.....

Fiskgjusehonan har lagt ägg och påbörjat ruvningen. Honan ligger mesta tiden på äggen, men hannen hjälper gärna till när honan behöver göra sina åltsutflykter. Ibland sköter hannen emellertid även den detaljen åt henne och kommer kanske seglande till boet med färsk gädda eller braxen. Med sina långa vingar stannar han då ryttlande över boet, så att honan kan lyfta, varefter han varsamt placerar det nyfågade bytet på bokanten och åter stiger till väders, kanske för att själv skaffa sig något ätbart. När hannen inte fiskar eller hjälper till med ruvningen, sitter han gärna på en torr furu intill boet och vaktar sitt revir mot ev. inkräktare. Äggrövarer i mänsklig gestalt är värst, det vet han, men det finns andra som inte föraktar ett skrovsmål på Fiskgjusegg..

Igår morse försökte ett kråkpar antasta honan i boet, men den alltid lika vaksamme hannen uppmärksammade i tid försöket och gick ilsket till anfall. Likt ett jaktplan under andra världskriget steg han snabbt till hög höjd och anföll från ovan. Kråkparet jagades på flykten, ett minne rikare och ett antal fjädrar fattigare.

KÖRPEN FARLIGARE.....

Värre kan det vara om korpen upptäcker boet. Han uppträder i regel mycket listigare och är dessutom en flygare i klass med Fiskgjusen. Då kan det bli frågan om flygakrobatik i den högre skolan och det är inte alla gånger gjusen går segrande ur en sådan duell.

För några år sedan blev jag vittne till hur ett korppar tillsammans plundrade ett Fiskgjusebo på ägg. Fiskgjusehonan var ensam hemma vid boet när den ena korpen närmade sig henne. Honan lämnade snabbt boet och gick till anfall. De stridande avlägsnade sig litet för lång från boet och genast var korp nummer två framme och högg ett ägg. Någon minut senare anlände hannen från en fisketur, släppte den fångade fisken och gav sig in i kampen med äggstjuvarna. Tack vare den snabba insatsen räddades kvarvarande ägg och två Fiskgjuseungar såg så småningom dagens ljus. Trots allt ett lyckligt slut alltså.

BEVAKA ÄGGRÖVARE.....

Mot mänskliga äggrövare står sig tyvärr våra kvarvarande Fiskgjusar slätt och det är beklagligt att folk med äggsamlarmani, än idag, när Fiskgjusstammen snabbt åderläts av förgiftningar, köper upp eller själva stjälar ägg. Det är bara att hoppas att människor som rör sig i markerna och observerar sådana tilltag ser till att de skyldiga blir ordentligt närsta. Fiskgjusen är alltså fridlyst hela året och äggstölderna är definitivt olagliga. Mer och mer har fågel- och naturvänner i olika delar av landet uppmärksammat stölderna och på olika sätt försökt ordna bevakning av utsatta bon under häckningstiden.

Under häckningstiden skall man iakttaga största möjliga försiktighet och undvika att komma för nära ruvande Fiskgjusar. De är oerhört känsliga för störningar och kan, om det vill sig illa, överge boet innan ruvningen är färdig. Vill man se och studera dem bör man göra det på tillräckligt avstånd eller kanske hellre göra det på deras fiskeplatser. Märker man den minsta oro hos gjusarna vid boet är det helt enkelt ett tecken på att man kommit för nära och snarast bör avlägsna sig. Förra året misslyckades häckningen för här omnämnt gjuspar, troligen beroende på att stora skogsavverkningar pågick under häckningstiden.

VÅR.....

Det kvittrar och spelar i markerna och skogen så varje levande varelse måtte känna livsglädje. Snart skall Tjäderspelen och Orrspelen upphöra men istället kommer så mycket annat att hända i markerna. Nykläckta fågelungar skall matas och läras flyga. Eftersläntande flyttar skall bygga bon och lägga ägg och en hel del av våra småfåglar skall lägga mer än en kull. Ja, fortfarande finns det mycket att se och uppleva i naturen för den som är intresserad och vill offra litet tid. Litet till mans behövs vi så väl stressa av oss efter den långa, kalla och mörka vintern, som för många kanske bara inneburit arbete och tv-tittande. Ta tillfället i akt! Njut av den kvarvarande våren!

Snart nog börjar börjar "semesterstressandet" för många av oss. Man behöver inte vara fullfjädrad ornitolog för att få rikligt utbyte. Tänk bara på att handskas varligt med vår natur. Undvik att störa och skrämma!

VISA HÄNSYN I NATUREN!!!

Leo.

Fiskgjuse.
Foto: Kjell Wallberg

FÖRENINGEN NORDEN OCH FÅGELKLUBBEN

Leksands avdelning av Föreningen Norden har tillsammans med Fågelklubben beslutat om ett spontant samarbete. Denna fina förening, som verkar för att utveckla samarbetet med, kunskapen om och förståelsen för de övriga nordiska länderna, har ibland film- och bildafnär som säkert kan intressera oss fågelkådare.

I brist på annat.
SLAGUGGLAN fotograferad av Gunnar Lind

SLAGUGGLA

En uggle som idag "går framåt" är slagugglan. Den har ökat på hyggen, holkuppsättning och mindre förföljelse.

Just tack vare hyggerna har ugglan fått nya jaktmarker. De ursprungliga jaktmarkerna är bl.a. myrar.

Slagugglan är släkt med Kattugglan, men storleksskillnaden är påfallande. I längd är Slagugglan 60 cm mot Kattugglans 40 cm. Om de två konkurrerar om samma område blir Kattugglan undanträngd och ibland ihjälslagen av sin släkting. Det är därför mycket viktigt att inte sätta upp Slaguggleholkar i närheten av ett Kattugglerevir.

Kattugglan minskar något medan Slagugglan ökar i Leksands kommun och idag är Slagugglan den vanligaste av de två! Hjälp alltså heller Kattugglan med holkar!

Från början häckade Slagugglan i avblåsta furor, s.k. skorstenar, men idag finns väldigt få sådana kvar på grund av vårt skogsbruk. Den bor nu oftast i holkar och risbon och någon gång även i lador eller skorstenspipor.

Vill man besöka ett Slagugglebo bör man göra det när honan ligger och ruvar, eftersom hon då inte är farlig och man kan (om man törs!) röra vid ugglan utan att hon gör något. Det här beteendet är ibland till nackdel, då honan inte försvarar sig även om det kommer en mård, som då får en ugglemiddag!

Däremot gör Slagugglan rätt för sitt namn när den har fått ungar. Då slår honan mot alla inkräktare med kraft. Rör inte uggleungar eller försök inte att komma dem för nära. När det gäller exempelvis Slaguggla kan den som inte lyder uppmaningen kanske få åtta klor i huvudet i sämsta fall. Risk föreligger också att få klor i ögonen.

En fördom, som ska slås hål på, är att man tror att ugglor inte kan se på dagen. Man vet idag att så inte är fallet. Jag har själv sett en Slagugglehanne komma med en sork i näbben till sin ruvande maka mitt på dagen och i fullt solsken.

Sören

SLAGUGGLAN jagar gärna i skymningsljus.
Foto: Ingemar Udd

HÖGSTADIEELEVER PÅ pH -PRÖVTAGNING

Sammilsdalsskolans fältbiologer fick under en dag i mars följa med Curt Näsman på hälsovårdskontoret ut på en provtagningsrunda i västra Leksand. Avsikten med resan var att kolla surhetsgraden i det sjösystem som hittills visat de sämsta pH-värdena.

Sjön Amsen var satt som färdmål, men pga den svårforcerade snön tvangs gruppen till reträtt vid Flaten-sjöarna. Ingen större skada eftersom sjöarna ingår i samma sjösystem.

Curt Näsman berättade om orsaker och verkan i sjöar som har lågt pH-värde och förklarade hur man kan göra för att hjälpa sjön.

Alla förväntade sig att sjön Flaten skulle vara behäftad med ett väldigt lågt pH-värde, men när de provisoriska värdena kunde läsas av, visade pH-metaren på omkring 7,0. Idealvärde alltså.

Inte ens Curt kunde ge en definitiv förklaring till det fina värdena, men möjligt är väl att den nederbörd som kommit under hösten och vintern varit gynnsam, d.v.s. hätmats med nordliga vindar, vilket har givit sjön en möjlighet att "rena" sig själv. Alla sjöar har ju större eller mindre förmåga att förbättra sitt pH-värde själv, bl.a. beroende på vilka mineraler och kemiska föreningar som finns i sjöbotten.

Utflykten var mycket lyckad. Man önskar bara att eleverna fick många fler möjligheter att göra liknande studiebesök. Det skulle behövas....

Ett litet lager

F Å G E L F R Ö (havre, hamp och solros)

finns fortfarande kvar.

Detta säljes nu till verkligt vrakpris.....

Kontakta Finn på tel: 107 57

NATURKORSORD

En fin fälthandbok lottas ut till en av korsordslösarna.

(Ett nytt informationsblad till den som ej vill riva ut denna sida)

Lösningen sänds till:

Staffan Müller
Pl 20 210
793 00 LEKSAND

SENAST 1/5

	HÖRS VID HAVET	ÄR EN DEL MÅSAR		FÖR DJUR SJÖVÖD	EN ÄL-VAGGA	EN SYD-LIG KEJSARE	I UPP-LAND		YTA
EN CORVUS			FÖR ÖRN			ÄR GROGG I GLAS	N		FÖR ÖRN
INGET FÖR PLM				SYNS I STRÅNKANT					FÄNG RIBB I
ATT SITTA PÅ						FÖR RÖR I SÄM			
				I ÖST				BEVINGAD	
SKULLE VARA GULD VÄRT ATT			BÄLLKÖ						
FINNS I VISSA STORK-FÄGLARS BEN									
BORDE VI HED VISSA NATUR-TILLGÅNGAR							REPETERAR		
NATUR-VETEN-SKAPLIG		HINSKA	SUR ENHET			KAN MAN SUR SJO			FRÅN DÄ
SLUTA			EIT SKRATT			FÖR-HÄ			
BLÖT VÄXT									

CONNV HANSSONS SIDA!

Det är åter TJÄDERTID.

Vem önskar sig inte till en trollsk spelplats
djupt under tunga granar.

För att vara säker på att inte förstöra dagen
för hönsfåglarna, måste man vara på plats redan
vid midnatt. Det dröjer inte många timmar förrän
trastarna inleder fågelsången och väcker skogens
övriga innevånare.

TJÄDERN sätter igång tidigt på morgonen och
spelet har ofta passerat långt innan soluppgången.
Under några korta dagar i slutet på april in-
finner sig hönorna på spelplatsen. Då når spelet
sin kulmen och snart tystar tjäderlåten. Ingen
behöver vara ledsen för det. Den ersätts av tusen-
tals andra fågellåten som förkunnar att
VÄREN ÄR HÄR!!!!

- 8/4 ORRSPEL I NÅS.
Obs! Det är kallt så här års på morgnarna.
Vi träffas kl. 04.00 vid Brödernas Livs på
Åkerö. Därifrån åker vi med bil till Nås.
- 29/4 LIMSJÖN
Vi träffas kl. 05.00 vid fågeltornet.
Vi ska främst spana efter Vadare och Rovfåglar.
Vi ska också ta vattenprover.
Vi cyklar.
- 4/5 EKSJÖN
Övernattning. Stuga finnes.
Medtag sovsäck, matsäck (även grillkorv).
Medtag fiskegrejor, den som vill.
Vi träffas kl. 18.00 vid Brödernas Livs, Åkerö
- 25/5 DRAGSÄNGARNA
Kl. 18.00 vid Brödernas Livs, Åkerö.
Därifrån cyklar vi.
Vi hoppas få höra många sorters sångare.
- 2/6 LIMSJÖN
Kl. 05.00 vid fågeltornet.
Medtag cyklar.
Vi tar vattenprover, som vi jämför med de
som vi tagit tidigare.

DETTA GÄLLER FÖR ALLA UTFLYKTER: Ömma kläder, stövlar, matsäck,
kikare (de som har)
och ETT GOTT HUMÖR.

Har ni några funderingar eller vill komma med fler förslag
ring någon av oss.

SVEN	107 76
ERIK	100 48

En TOFSMES, ritad av Per Lindberg

FÅGELHOLKAR TILL SALU!!

Juniorerna i Fågelklubben har under vintern tillverkat
ett stort antal fågelholkar som bör sättas upp i vår.
De är mycket fina och går lätt att sätta upp och är
även lätta att rensa.

Pris: 15:-- / st Fri leverans.

Kontakta Sören Stenberg, tel: 110 22 eller 119 93

BIRGER STAFÅS

Här följer en fortsättning på den presentation av moderna naturskildrare som utlovades i tidigare nummer.

BIRGER STAFÅS är bosatt i Högbo utanför Falun. Han är en av alltför få dalakonstnärer som tagit upp fågel- och djurmotiv som tema. Stafås är en flitig konstnär, som regelbundet finns att beskåda i DD.

Under påskveckorna finns en utställning av Birger Stafås tavlor att beskåda på Gallerie Bröms i Leksand, fr.o.m. 9 april - 22 april.

Jag träffade honom på en iskant vid Hovran för två år sedan. Det var den 23 mars. Trots att våren kom rekordtidigt den gången var det i alla fall tidigt för en Gråhäger på denna breddgrad.

KUNGSÖRN
Foto: Gunnar Lind

Våren har kommit!

Därmed avslutas också ett jättearbete som några medlemmar genomfört under den gångna vintern.

Ungefär 3 ton djurkroppar har släpats ut till åtelplatsen. Flera olika örnar har siktats vid åteln. Som mest räknades till ca 120 korpar samtidigt. Råven har varit på plats och snott åt sig av godbitarna. Därmed lämnas rådjuren ifred.

Hantering av köttet har denna vinter varit mycket enklare än tidigare år trots att dubbla mängden lagts ut. FARMEK i Borlänge har visat oss stor förståelse och har under hela vintern försett oss med behövlig mängd djurkroppar. Därmed slipper vi det obekväma och tidsödande arbetet med slakteriavfall.

Johan och Anders har liksom tidigare år bistått oss med flera djurkroppar.

Nu hoppas vi att vår leverantörer fortsätter att stödja oss till kommande säsong. Utan deras hjälp är vi ställda.

Likaså får vi hoppas att de 4 entusiasterna Gunnar, Birger, Sven-Olof och Sören även fortsättningsvis tar hand om örnåtelarbetet.

Ett tack till Er alla!!

Styrelsen.

FÖLJ MED TILL

HOVRAN

Vi är välkomna att delta på DOF's
ekskursion till Hovran i vår.

Eftersom JOHN PALM står för programmet
törs vi garantera en fin utflykt.

Samling vid Simhallen lördagen den
28 april kl. 04.00

Medtag matsäck och stövlar!!

FÅGELLOKALER I SVERIGE

UNDER VÄREN KOMMER D O F ATT
ARRANGERA EN EXKURSION TILL

H O V R A N

FÅGELKLUBBEN ÄR VÄLKOMMEN ATT DELTAGA PÅ DEN UTFLYKTEN.
(se separat annons i tidningen).

*Därjör kan det vara på sin plats att ge en närmare
beskrivning av området.....*

Någon kilometer söder ut från Hedemora ligger Dalarnas f.n. främsta fågelsjö. Hovran är betydligt större än exempelvis Limsjön. De öppna vattenytorna omfattar stora delar av sjön, som kan sägas vara en breddning av Dalälven. Två stora öar finns i sjön. Ett nybyggt fågeltorn finns i nära anslutning till riksväg 70.

Fågellivet i sjön kan jämföras med Limsjöns. Ca 170 olika arter har setts här, varav ett 70-tal kan anses häcka regelbundet. Karaktärsfåglar är Gulspurv, Rosenfink och härmsångare. Änder och vadare är talrika under sträcktider. Svanar av olika slag rastar här i stora mängder. Tillfälligt har man här sett bl.a. Rödspov, Myrspov, Skräntärna, Härfågel, Näktergal, Flod-sångare och Vinterhämling.

Sjön förändras ständigt till sitt utseende. Öarna Stackharen och Brunnaön har vuxit mycket fort. Dalälven för med sig slam som ständigt avlagras vid öarnas stränder. Framför allt Stackharen har på bara ett hundra år blivit flera gånger större.

På ön bedriver Södra Dalarnas naturvänner färbete för att hindra igenväxningen. Här finns också ett fågeltorn, vilket dock kommer att ersättas mer och mer av det nyligen uppsatta, som ligger mer lättillgängligt nära avfartsvägen.

Ön Stackharen, varifrån den första kända häckningen av Rosenfink i Dalarna rapporterades för 30 år sedan, är fredad enligt lag.

FÖRSLAG PÅ AKTIVITETER SOM GAGNAR FÅGELLIVET I KOMMUNEN.

Naturvårdskommittén har haft ett möte där det resonerades om vilka enkla åtgärder som kan vidtagas för att hjälpa vissa utsatta fågelarter i Leksand.

Man kom fram till följande:

1. FÖR BACKSVALAN

Röjning av busk i sandslänter och grustag där svalan kan tänka häcka. Detta arbete bör vara klart före 1 maj. Lämpliga områden är Gråda kraftverk och ett område mellan Västannor och Gråda.

2. FÖR ROVFÅGLAR I LIMSJÖN.

Lämpligt att sätta upp sittpinnar, grova höga grenar o.dyl. i Limsjön. Ett stort antal gjusar, falkar och ugglor vill ha ordentliga utsiktspunkter varifrån de kan jaga. Kanske kan vi lättare få se Kärrhöken efter en sådan åtgärd. Sittpinnarna är redan tillverkade av den ungdomsgrupp som byggt holkar i vinter.

3. FÖR VADARNA.

Dragsångarna bör slås med lie för att vadarna skall ha möjlighet att komma åt de småkryp de behöver när de rastar. Området som avses är en liten remsa på ca 100 x 10 meter längs ner på stranden. Detta arbete bör utföras strax efter midsommar.

UPPROP!

Vi samlas för att utföra de arbeten som föreslagits.....

13 APRIL, LÅNGFREDAGEN KL 08.00

VI TRÄFFAS VID FÅGELTORNET.

VI ÅKER DÄRIFRÅN NER TILL VÄSTANNOR OCH GRÅDA FÖR ATT RENSA SANDBRINKARNA.

TAG MED MATSÄCK, YXA OCH SPADE. ÅTER KL. 12.00

Några stannar kvar vid Limsjön för att sätta upp de färdigställda sittpinnarna. **GLÖM EJ STÖVLAR!!**

GAMMAL SOM UNG! STÄLL UPP!

VÅRPROGRAM

- 13/4 ARBETSDAG. Samling vid fågeltornet kl. 08.00
Under några förmiddagstimmar skall vi jobba med att rensa sandbrinkar åt backsvalorna. Vi skall också sätta upp några utsiktsstolpar i Limsjön för rovfåglarna. Se vidare annons i denna tidning.
- 20/4 FILMAFTON
Lokala förmågor visar fågelbilder från Leksandstrakten. Samling i Leksandshallens cafeteria kl. 19.00.
Fritt inträde.
- 28/4 HOVRAN, kl. 05.30
Vi är välkomna att deltaga på DOF's exkursion till Hovran.
Samling vid Simhallen kl. 04.00.
Ledare: John Palm
- 13/5 LIMSJÖN
Morgonexcursion som kommer att ge det mesta av vad Limsjön har att erbjuda så här års.
Samling vid fågeltornet kl. 05.00.
Ledare: Eyvor och Rolf Troeng, tel: 405 45
- 20/5 DRAGSÄNGARNA
Morgonpromenad runt dungarna.
Samling vid modellflygfältet kl. 05.00.
Skjuts från Esso på Åkerö kl. 04.50.
Ledare: Staffan Müller, tel: 33295
- 24/5 STORÖN
Samling vid infarten till Ön kl. 05.00.
Skjuts från Esso kl. 04.45.
Ledare: Eyvor o Rolf Troeng, tel: 405 45
- 30/5 GLISSTJÄRN-RÄTTVIK
Samling vid Simhallen kl. 18.00
Ledare Ingemar Udd, tel: 127 82
- 10/6 LIMSJÖN
Kvällspromenad runt Limsjön. En exkursion som kan ge nästan vad som helst. Samling vid Fågeltornet kl. 19.00.
Ledare: Eyvor o Rolf Troeng, tel: 405 45

FÖR ALLA EXKURSIONER GÄLLER:
" MEDTAG FIKA o STÖVLAR!!! "

DALARNAS
ORNITOLOGISKA
FÖRENING

Med detta nummer av informationsbladet följer DOF's meddelanden.

Den tidningen utkommer med två nummer per år och beskriver sakligt fågelförhållandena i länet.

DOF är Sveriges ornitologiska förenings distriktsavdelning i Dalarna.

SOF är liksom DOF en ofta anlita remissinstans i frågor som rör fåglarna och fågellokaler.

Den forskning som bedrivs i regionen utgår också från DOF. Därmed kan man kalla DOF's tidning det seriösa och sakliga organet, medan vårt informationsblad mer kan ses som en personlig tidning, gjord för att hålla oss i föreningen samman. Därmed inte sagt att vi inte försöker vara seriösa och sakliga. Vi skall komplettera DOF och förstärka dem genom att här hemma aktivt verka för att öka intresset och förståelsen för fåglarna och fågelmarker.

Vi hoppas att många av våra medlemmar vill bli medlemmar i DOF. Tidningen är verkligen läsvärd och ett enskilt stöd gagnar även den föreningen.

Under våren kommer vi att bevista DOF's exkursion till Hovran. (se annons)